

Handlingsplan om forebyggelse og bekæmpelse af rotter 2025-2027

Indhold

Baggrund	3
Overordnede mål for rottebekæmpelsen i kommunen	3
Tildelte ressourcer til rottebekæmpelsen	4
Målelige succeskriterier for rottebekæmpelsen	5
Status på tiltag i handlingsplanen 2022-2024	5
Giftfri bekæmpelse af rotter	6
Gentagne anmeldelser	8
Tilsyn med sikringsordninger og privat bekæmpelse	9
Tilsynspligtige ejendomme § 8	9
Brugerundersøgelser	9
Information	9
It-redskaber	9
Dialog- og udviklingsmøder samt erfamøder	9
Skraldespande	10
Hønsehold og fuglefordring	10
Kolonihaver	10
Vildtfoderpladser	10
Tiltag i 2025 - 27 for at bevare en effektiv rottebekæmpelse	11
Giftfri bekæmpelse af rotter	11
Gentagne anmeldelser og langvarige sager	12
Tilsyn med sikringsordninger og privat bekæmpelse	12
Tilsynspligtige ejendomme	12
Brugerundersøgelser	13
Information	13
It-redskaber	14

Dialog- og udviklingsmøder samt erfamøder	15
Skraldespande	15
Hønseshold og fuglefordring	15
Kolonihaver	15
Vildtfoderpladser	16
Plan for den kommunale kloakrottebekæmpelse	16
Privat bekæmpelse	16
Tilsyn med privat bekæmpelse	16
Tilsyn med sikringsordninger	17
Kommunale genbrugspladser	17
Lovgrundlag	17
Oversigt over tiltag i 2025 - 2027	18
Bilag 1 Krav til handlingsplanens indhold	20

Baggrund

Ifølge Bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter – BEK nr. 1336 af 22. november 2023 skal Kommunalbestyrelsen udarbejde en handlingsplan om forebyggelse og bekæmpelse af rotter på baggrund af fastsatte minimumskrav. Kravene til indholdet i handlingsplanen ses i Bilag 1.

Herudover kan kommunen indarbejde yderligere tiltag.

I planen skrives forskellige tiltag, som kommunen vil gøre. Kommunen skal læses som rottebekæmpere og de rotteansvarlige. Ansvarlige for tiltagenes udførelse kan ses i afsnittet Oversigt over tiltag i 2025 – 2027.

Handlingsplanen skal offentliggøres på kommunens hjemmeside og skal revideres minimum hvert tredje år.

Handlingsplanen er godkendt i Natur-, Klima-, og Miljøudvalget den 6. november 2024, og den gælder fra 1. januar 2025 til og med 31. december 2027.

Overordnede mål for rottebekæmpelsen i kommunen

Sønderborg Kommunes overordnede mål er at foretage en effektiv rottebekæmpelse med brug af så lidt gift som muligt.

Der bliver sat særligt fokus på at foretage en effektiv rottebekæmpelse og forebygge rottetilhold ved, at

- øge antallet af anmeldelser, der kommer ind digitalt til 75 pct
- overholde kravet om max syv dage mellem hvert besøg
- grundejer, lejer, bekæmper og rotteansvarlige skal samarbejde om en effektiv rottebekæmpelse
- kommunikere og informere om grundejernes pligt til at rottesikre deres ejendomme
- samarbejde med SONFOR Spildevand om bekæmpelse af rotter i og omkring kloakker
- tilpasse antallet af bekæmpere til antallet af opgaver.

Udover at bekæmpe rotterne skal kommunen vejlede grundejerne om, hvordan de kan forebygge rottetilhold, og hvordan de skal sikre deres ejendomme mod rotter. Kommunen skal informere lejerne om, hvordan de kan være med til at mindske tilholdet af rotter.

Alternative bekæmpelsesmuligheder så som rottehund og skydning skal indgå i bekæmpelsen, hvor det giver mening.

Tekniske hjælpemidler som fx kloakkamera og drone skal være til rådighed i det omfang, det er nødvendigt.

En hurtig indsats på myndighedsområdet skal sikre, at rottebekæmpernes vejledninger og henstillinger bliver fulgt op med påbud, hvis den enkelte grundejer ikke rottesikrer, som de skal. Hvis grundejeren ikke kan eller vil rottesikre inden for tidsfristen, skal der iværksættes selvhjælpshandlinger som fx reparation af kloak eller fjernelse af oplag.

Rottesikring af tagedløb

Tildelte ressourcer til rottebekæmpelsen

Sønderborg Kommune bekæmper rotter hos private og erhverv i kommunen.

Der er ansat fem bekæmpere, hvoraf den ene har hund. Der er tilknyttet to ekstra bekæmpere i vinterperioden, hvor antallet af anmeldelser er størst. Der er to rotteansvarlige på myndighedsområdet, som har et halvt årsværk hver.

Rottebekæmpelsen finansieres via rottegebyret, som udregnes på baggrund af ejendommens størrelse. Gebyret opkræves hos alle grundejere én gang årligt.

I 2024 var gebyret på 0,49 kr. pr. bebygget kvadratmeter, hvilket svarede til. 4.617.498 kr.

Beløbet dækker udgifter til:

- Løn, arbejdstøj og værnemidler til kommunens bekæmpere
- Fælder, gift, teknisk udstyr og biler
- Isætning af rottespærre ved alle kommunale, regionale, statslige og private institutioner (dag- og døgninstitutioner, skoler/efterskoler, ældre- og plejecentre, hospitaler)
- Private bekæmpere, hvis der er behov for ekstra hjælp
- Telefon og IT-udstyr
- Løn til administration og myndighedsbehandling
- Udlæg til selvhjælpshandlinger

Gebyret blev reguleret i 2024, hvor lovgivningen blev ændret, så gebyret ikke mere er en procentdel af ejendomsskatten, men et gebyr pr. kvadratmeter bebygget areal. Miljøstyrelsen har ændret beregningsmetoden for 2025, så der bliver et fast grundgebyr for alle og et differentieret gebyr for ejendomme under 250 m² og over 250 m².

Målelige succeskriterier for rottebekæmpelsen

Der er foretaget genbesøg efter syv dage i 90 pct af sagerne i hele planperioden.

Det gennemsnitlige giffforbrug pr. sag falder 10 pct i planperioden uden, at det påvirker den effektive bekæmpelse.

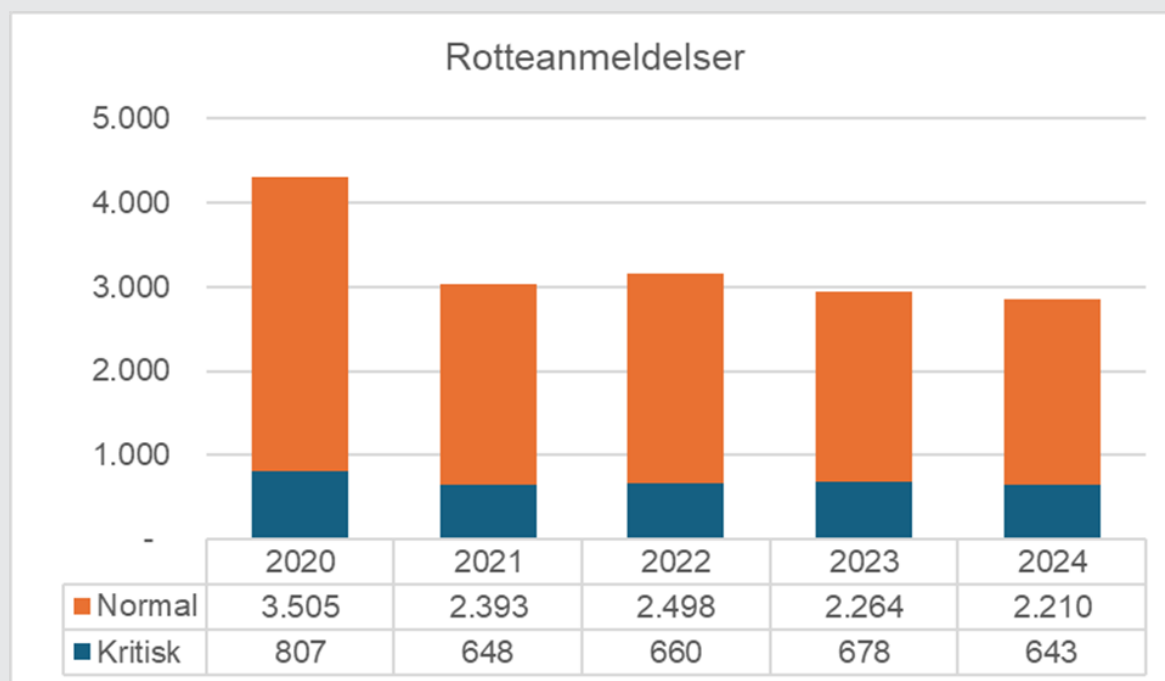
Status på tiltag i handlingsplanen 2022-2024

En rotteanmeldelse er kritisk, hvis der er rotter indendørs i forbindelse med fødevarer eller i institutioner. En adresse med en kritisk rotteanmeldelse skal have et førstegangsbesøg hurtigst muligt og uden unødigt ophold, hvilket vil sige inden for et døgn.

I alle andre situationer skal bekæmperne lave et førstegangsbesøg hurtigst muligt, men dog inden for syv dage.

Antallet af anmeldelser er faldet

Diagrammet viser antallet af rotteanmeldelser i perioden 2020 til 2024. For 2024 er tallene fremskrevet med data fra 1. september til 31. december 2023.

Figur 1 Antallet af rotteanmeldelser i Sønderborg Kommune

Antallet af anmeldelser er afhængig af fx vejret. Tørt og varmt vejr giver rotterne gode ynglebetingelser, mens store nedbørsmængder på kort tid trykker rotterne op af deres huler i jorden, op til overfladen og ind i bygningerne.

Antallet af rotteanmeldelser er faldet siden 2020. Det må dog aldrig blive et mål i sig selv at få antallet af anmeldelserne ned. Borgerne har pligt til at anmelde rotter. Og kommunen har pligt til at lave en effektiv rottebekæmpelse.

Antal dage pr. sag er faldet

Antal dage pr. sag siger noget om, hvorvidt bekæmpelsen har været effektiv. Ifølge Miljøstyrelsens vejledning om bekæmpelse af rotter med kemiske bekæmpelsesmidler fra 2020 og anvisningen på giften, skal ejendommen genbesøges efter max syv dage. I lang tid har kommunen brugt 14 dage mellem hver opfølgning på sager med gift på grund af mange anmeldelser. Hvis der går for lang tid mellem hvert besøg, når rotterne at spise giften, og de dør ikke nødvendigvis alle sammen af den udlagte mængde. De rotter, der overlever, formerer sig, og så kommer kommunen ikke i mål med bekæmpelsen. Derudover tager det længere tid for grundejeren at få sikret bygningerne, hvis der ikke følges op ofte nok.

	2020	2021	2022	2023	2024
Dage pr. sag	118	69	72	64	52

Antallet af dage pr. sag er faldet siden 2020. Det skyldes flere ting.

- Antallet af fastansatte bekæmpere er øget med én. Det betyder, at førstegangsbesøget bliver mere grundigt, og det er blevet muligt med kortere tid mellem de opfølgende besøg.
- Fra midten af 2024 og frem til september er det lykkedes at holde de syv dage mellem hvert besøg, men hen over efteråret og vinteren kommer der traditionelt flere anmeldelser. Der er lavet aftale med to personer fra Grønt Team, som vil supplere det faste hold af bekæmpere, så de syv dage mellem hvert besøg ikke overstiges.
- Der er ansat en bekæmper med hund. Hunden snuser sig frem til, hvor rotten er, og i flere tilfælde bliver rotten aflivet ved første besøg. I de sager, hvor det er svært at finde kilden, kan hunden også være en stor hjælp til opsporing, så sagerne ikke trækker unødigt ud.
- Der er blevet sat mere fokus på grundejerens pligt til at rottesikre deres ejendomme ved fx at få repareret deres kloak eller rottesikret deres hønsehold.

Giffri bekæmpelse af rotter

Det samlede gifforbrug er faldet siden 2020, og det gennemsnitlige gifforbrug pr. sag er også faldet.

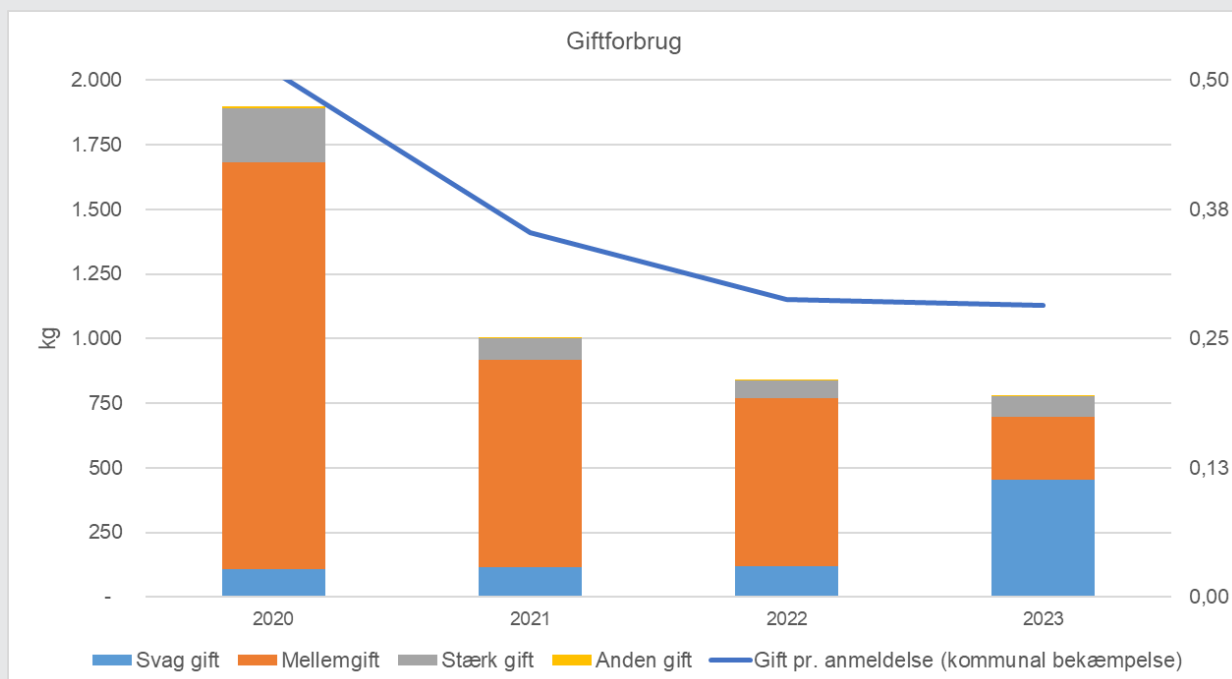
Målet i planperioden var et fald i det gennemsnitlige gifforbrug pr. sag på 10%, men det opnåede fald fra 2022 til 2023 er kun på 2pct. Til gengæld er der brugt mest svag gift og meget mindre mellemgift i 2023 end de foregående år, uden at antallet af anmeldelser er steget. Det er også en positiv udvikling.

Data for 2024 er udeladt, da det ikke er muligt at lave en fremskrivning af gifforbruget.

Der er skiftet til en gifttype med en anden sammensætning, og dermed bruges der andre mængder i de sidste måneder af 2024 end 2023

Frem til 1. juli 2024 er den indberettede giftmængde til Miljøstyrelsens rottedatabase opgjort i bruttotal. Fra 1. juli 2024 er det nettomængderne, der er indberettet

Figur 2 Giffforbrug i den kommunale rottebekæmpelse

Grundejerens pligt til at rottesikre

I planperioden ville kommunens holde fokus på grundejernes pligt til at rottesikre deres ejendomme. Et stærkt samarbejde mellem bekæmperne og myndigheden skulle sikre, at sagerne ikke trak unødigt i langdrag.

Hvis der er mange ting, som grundejeren skal gøre for at rottesikre deres ejendom, får de en huskeseddel på et af de første besøg. Hvis tingene på huskesedlen ikke udføres inden for en rimelig tid, udløser det en henstilling, der er udformet som et varsel om påbud. Derefter laver myndigheden et påbud, og i yderste konsekvens bliver der lavet en selvhjælpshandling på borgerens regning.

Rotte i tagrende

Tabellen herunder viser, at antallet af henstillinger falder, antallet af varsler om påbud er nogenlunde konstant, mens antallet af påbud stiger. Tallet for 2024 er til og med august 2024.

	2020	2021	2022	2023	2024
Henstilling	57	27	23	18	13
Påbudsvarsel	17	13	16	13	12
Påbud	5	7	5	6	11

Udvikling i fælder

Der er kommet nogle få nye fældetyper i sortimentet, og der er afprøvet et nyt lokkemiddel.

Rottehund og skydevåben

Siden slutningen af 2022 har der været en rottehund tilknyttet bekæmpelsen.

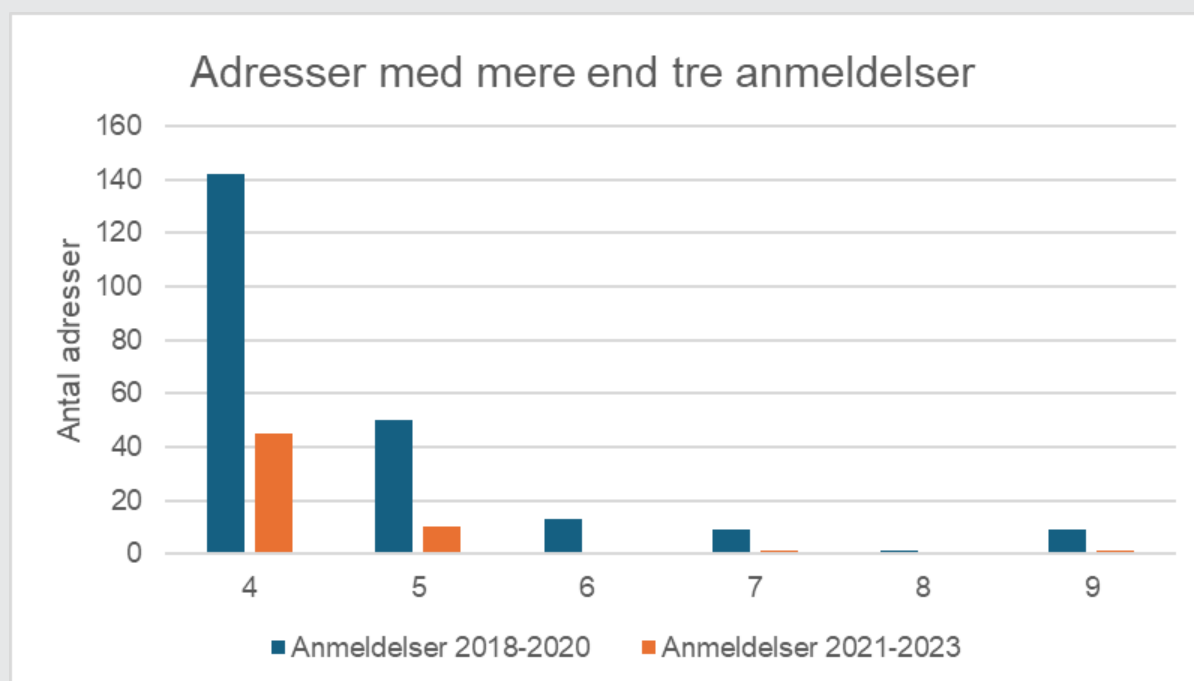
I 2022 er der indkøbt skydevåben med natsigte, som har været brugt i nogle sager, hvor der ikke var succes med at bekæmpe med fælder og gift.

Kulilte som bekæmpelsesmiddel

Rotter, der bor fx i brinker langs vandløb, er svære at bekæmpe med traditionel brug af fælder og gift. Mulighederne for at bruge gas til at bekæmpe rotterne er blevet undersøgt, men der er ikke sket noget på landsplan i forhold til at få lovliggjort kulilte eller andre gasser som bekæmpelsesmiddel.

Gentagne anmeldelser

I perioden fra 2021 til 2023 har 57 ejendomme haft fire eller flere anmeldelser af rotter. 15 af disse ejendomme svarende til 26pct har anmeldt rotter igen i 2024.

Figur 3 Adresser med mere end tre anmeldelser

Ejendomme med gentagne anmeldelser og ejendomme med sager, der har været længe, har haft besøg af bekæmper og myndighed. Besøgene er blevet fulgt op med hyppige tilsyn og tilsynsbreve, der har beskrevet, hvilke tiltag i forhold til rottesikring, der skulle udføres, og hvordan fremdriften var fra gang til gang.

Dette fokus har resulteret i, at antallet af ejendomme med fire eller flere anmeldelser er faldet med 75 pct.

Målet om at nedbringe antallet af ejendomme med fire eller flere gentagne anmeldelser med 20 pct. er nået.

Tilsyn med sikringsordninger og privat bekæmpelse

Der er ført tilsyn med de private sikringsordninger i forbindelse med § 8 tilsyn på de tilsynspligtige ejendomme. Der er fundet ulovligt gift i to tilfælde.

I 2023 er der ført tilsyn med private sikringsordninger på 45 adresser, som ikke har § 8 tilsyn. Der er fundet ulovligt gift på én adresse. I 2024 er der planlagt tilsyn på 29 adresser.

Tilsynspligtige ejendomme § 8

Listen med tilsynspligtige ejendomme er blevet opdateret, så det kun er igangværende virksomheder, der føres tilsyn med.

Brugerundersøgelser

Der er ikke lavet brugerundersøgelse i planperioden. De tilbagemeldinger, der kommer fra borgere og erhvervsdrivende i forbindelse med bekæmpelsen, bliver brugt til at gøre bekæmpelsen endnu mere effektiv.

Information

Der har årligt været indrykket de lovbestemte to annoncer om, at borgerne har pligt til at anmelde rotter.

Bekæmperne oplever, at borgerne giver udtryk for, at de er blevet mere opmærksomme på pligten til at anmelde rotter.

Huskesedlen med tips til rottesikring, som bliver udleveret til borgerne, er blevet opdateret ud fra borgernes tilbagemeldinger.

Der er udarbejdet nyt informationsmateriale med tips og tricks til rottesikring udendørs.

It-redskaber

Bekæmperne og de rotteansvarlige har deltaget i møder med eksterne leverandører i forhold til udfordringer i og udvikling af Driftweb Skadedyr.

Dialog- og udviklingsmøder samt erfamøder

Bekæmperne og de rotteansvarlige har deltaget på dialog- og udviklingsmøder samt erfamøder både regionalt og landsdækkende.

Der er afholdt dialogmøder med SONFOR Spildevand hvert kvartal.

Skraldespande

Der er dialog mellem afdelingerne Erhverv og Affald, Anlæg og Infrastruktur samt Entreprenørafdelingen om udformning og placering af skraldespande med indbyggede rottefælder.

Høsehoid og fuglefordring

Kommunens Forskrift for fjerkræ og fuglehold er blevet opdateret med information om rottesikring af hønsegårde og hønsehuse.

Huskedlen giver tips til rottesikring af hønsegård og hønsehus.

Ved søerne i kommunen er der sat skilte op, som blandt andet fortæller, at fodring af fugle tiltrækker rotter.

Rotte på foderbræt

Kolonihaver

Der er ikke lavet en specifik folder til kolonihaverne. Men det nyeste informationsmateriale om rottesikring udendørs fortæller om sikring af blandt andet træterrasser og skure, som også er i kolonihaverne.

Vildtfoderpladser

Vildtfoderpladserne er ikke blevet kortlagt. Det er et stort administrativt arbejde, da pladserne jævnligt flyttes. Der bliver spurgt til, om der er vildtfoderpladser i nærheden, hvis der er besværlige sager på ejendomme i det åbne land.

Kommunen har orienteret om rotter på det årlige møde med reguleringssjægerne i kommunen.

Tiltag i 2025 - 27 for at bevare en effektiv rottebekæmpelse

Herunder beskrives de tiltag, der skal fokuseres på for at opnå det overordnede mål om at foretage en effektiv rottebekæmpelse med brug af så lidt gift som muligt.

Giffri bekæmpelse af rotter

Det er vigtigt at nedsætte forbruget af gift. Primært for at undgå sekundære forgiftninger af fx ræve, ugle og andre dyr, som spiser de mus og rotter, der er døde af at indtage gift.

En effektiv bekæmpelse starter med et grundigt førstegangsbesøg, hvor hele ejendommen og de omkringliggende arealer skal undersøges for, hvor rottetilholdet kommer fra. Til denne undersøgelse bruges fx kloakkort, rottehund og kamera.

Der er steder, hvor det er vanskeligt at lave en grundig undersøgelse. På etageejendomme er det svært at undersøge, om rotterne fx har hevet isolering ud i tagrenderne. Krybekældre er ofte lave og meget støvede, hvilket også arbejdsmiljømæssigt gør dem svære at undersøge for defekter på rør og murværk. Loffer kan være svært tilgængelige og usikre at gå på, hvilket kan gøre det svært at se, om der er hul på fx en vakuumventil eller en slange til emhætten.

En effektiv bekæmpelse med minimalt gifforbrug afhænger af, hvor ofte bekæmperne kommer på opfølgende besøg. Ifølge Miljøstyrelsens vejledning om bekæmpelse af rotter med kemiske bekæmpelsesmidler fra 2020 og anvisningen på giften, skal bekæmperne genbesøge efter max syv dage. Jo oftere bekæmperne kommer på en ejendom, des hurtigere bliver ejendommen rottesikret, og bekæmpelsen afsluttet.

Et stærkt samarbejde mellem grundejer, lejer, bekæmper og myndighed skal sikre, at sagerne ikke tager unødigt lang tid, og at gifforbruget dermed kan holdes på et minimum.

På tilsynene opdages ulovlig gift både hos private borgere, virksomheder og landbrug. Giften bliver beslaglagt, og sagen overdrages til Kemikaliestyrelsen, som afgør, om der skal ske en politianmeldelse.

Kommunen vil nedsætte gifforbruget ved at:

- undersøge mulighederne for at bruge drone og fjernstyret bil med kamera til at undersøge svært tilgængelige steder som fx tagrender på etageejendomme, krybekældre, loftsrum og gamle hø- og halmlofter
- holde fokus på at overholde kravet om max syv dage mellem hvert besøg
- holde fokus på grundejerens pligt til at rottesikre sin ejendom ved at bruge huskeseddel, henstilling, påbud og selvhjælpshandling. Jo hurtigere en grundejer får rottesikret sin ejendom, des mere effektiv bliver bekæmpelsen
- lave en frit lejdekampagne, hvor borgere og virksomheder bliver opfordret til at aflevere ulovlig gift
- følge med i udviklingen af fælder og bruge dem, der giver mest mening i de aktuelle situationer
- fortsætte med at bruge rottehund og skydevåben med natsigte, hvor det er nødvendigt.

Gentagne anmeldelser og langvarige sager

Gentagne anmeldelser på en ejendom indikerer, at der ikke sker en effektiv rottesikring.

Kloaksager er den største årsag til rottetilhold. Derefter følger fuglefodring, dyrehold samt utætte døre, porte og vinduer.

Private ejendomme og udlejningsejendomme kan rottesikres fuldstændig. Kommunen skal informere om, hvordan rottesikring foretages, og påbyde hvis det er nødvendigt.

Landmænd har også pligt til at rottesikre deres ejendomme, men det kan være svært med en fuldstændig rottesikring af fx et kvægbrug. Kommunen skal informere om rottesikring og give påbud om rottesikring, hvis det er nødvendigt.

Langvarige sager kan skyldes flere ting. Det kan være grundejeren, som ikke får rottesikret hurtigt nok. Det kan være bekæmperen, som ikke får genbesøgt ofte nok. Det kan være myndigheden, som ikke får fulgt op på henstillinger og påbud.

Primo september 2024 er der 16 sager, der har været åbne i over et halvt år. Den ældste har været 707 dage.

- Kommunen vil nedbringe antallet af ejendomme med fire eller flere gentagne anmeldelser med 20 pct ved at informere om, hvordan rottesikring foretages, og påbyde hvis det er nødvendigt.
- Kommunen vil ikke have sager, der varer over et halvt år.

Tilsyn med sikringsordninger og privat bekæmpelse

Kommunen skal føre tilsyn med, at privat bekæmpelse overholder bekendtgørelsens regler.

18 bekæmpelsesfirmaer har 336 sikringsordninger hos virksomheder i Sønderborg Kommune. 130 af sikringsordningerne er på ejendomme, der skal have § 8 tilsyn.

- Kommunen vil føre tilsyn med sikringsordningerne, når kommunen laver § 8 tilsyn på de tilsynspligtige ejendomme.
- Kommunen vil føre tilsyn med 10 pct af sikringsordningerne ved de ikke tilsynspligtige ejendomme – cirka 26 ejendomme om året.
- Kommunen vil føre tilsyn med 10 pct af sager med private bekæmpere, hvor der bekæmpes mere end en uge.

Tilsynspligtige ejendomme

En tilsynspligtig ejendom er en erhvervs ejendom med dyrehold, primærproduktion af fødevarer og foder til dyr, opbevaring af foderstoffer til dyr eller opbevaring af planteprodukter, som efterfølgende anvendes til produktion af fødevarer til mennesker.

Én gang om året fra oktober til og med februar skal disse ca. 450 ejendomme undersøges for rotter.

Brugerundersøgelser

I den forgangne planperiode har bekæmperne delt en huskeseddel med tips til rottesikring ud til borgerne, så det er nemmere at huske, hvad man skal eller kan lave for at rottesikre sin ejendom.

Hvis huskesedlen ikke bliver fulgt, så udfylder bekæmperen en henstillingsseddel, der er udformet som et varsel om påbud. Hvis grundejeren ikke kan eller vil følge henstillingen, så laver den rotteansvarlige et påbud og i yderste konsekvens en selvhjælpshandling på borgerens regning.

- Kommunen vil undersøge, om grundejerne forstår den udleverede huskeseddel, henstillingerne og påbuddene.

Information

To gange årligt skal kommunen orientere borgerne om, at forekomster af rotter skal anmeldes til kommunen. Der er flyttet mange udlændinge til kommunen, og de er ikke umiddelbart klar over, hvordan rottebekæmpelse foregår i Danmark. Derfor skal kommunen annoncere på dansk, engelsk og tysk.

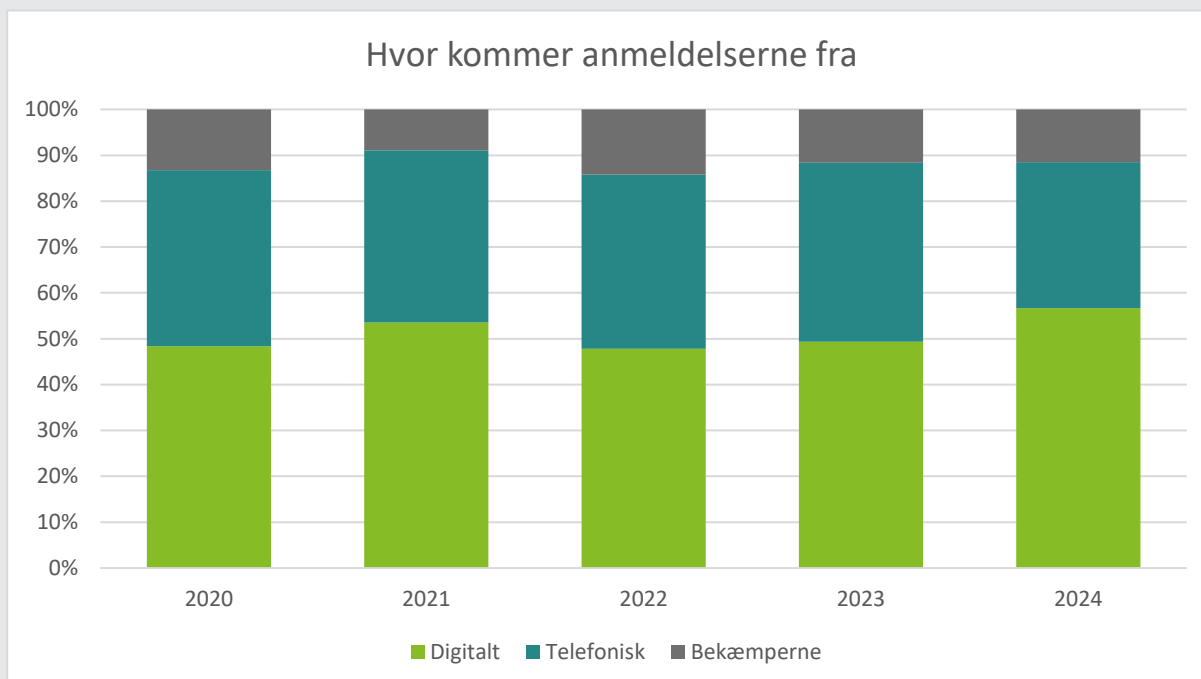
- Kommunen vil opdatere de halvårige annoncer, så flere borgere bliver bevidste om, at de har pligt til at anmelde rotter.
- Kommunen vil følge op på de halvårige annoncer med information om rottesikring.

For at bekæmperne kan udføre en effektiv bekæmpelse, skal de have sagerne hurtigt og uden unødige omveje. Ifølge rottebekendtgørelsens § 17a stk. 2 skal borgerne anmelde rotter elektronisk, og kun i særlige tilfælde skal man kunne anmelde på anden måde.

Andelen af sager, der anmeldes digitalt og kommer direkte ud på bekæmpernes tablet, er svagt stigende og ligger i 2024 på 57 pct. 32 pct anmeldes telefonisk eller på mail, hvorefter administrationen indtaster anmeldelsen. Det er ineffektivt, og der går ekstra tid, før bekæmperne har anmeldelsen.

Ca. 10 pct af anmeldelserne modtages af bekæmperne, når borgerne møder dem i nabolaget. Det er meget tydeligt at se, når bekæmperne er på en adresse. Deres biler har billeder af en rotte, og der er en opfordring til at anmelde rotter. Der er også en QR-kode på bilerne, så borgerne lettere kan anmelde digitalt.

- Kommunen vil øge antallet af anmeldelser, der kommer ind digitalt til 75 pct.

Figur 4. Antal anmeldelser i pct. for hhv. digitale, telefoniske og gennem bekæmperne.

Der er stadig behov for information om grundejers og lejers ansvar og pligter i forhold til rottesikring.

- Kommunen vil lave en større informationskampagne om rottesikring og pligten til at anmelde rotter. Kampagnen bliver som udgangspunkt rettet mod den private borger. Kampagnen er ikke formfast endnu, men der overvejes fx en større artikel i avisen, information gennem kommunens hjemmeside mm.
- Kommunen vil opdatere informationsmaterialet om rotter, så det er relevant og i det rigtige design.
- Kommunen vil informere landmændene om rottesikring to til fire gange årligt.

It-redskaber

It-systemerne er vigtige til at sikre en effektiv bekæmpelse af rotter. Driftweb Skadedyr er bekæmpernes daglige arbejdsredskab, som holder styr på besøgsdatoerne, forbrug af gift og givne henstillinger. Driftweb bruges til at sende opgaver om påbud videre til de rotteansvarlige. Når sagen er afsluttet, sendes oplysningerne automatisk videre til Miljøstyrelsens system Rottehullet, hvorfra der kan trækkes statistikker om fx giftforbrug.

- Kommunen vil holde it-systemer opdaterede og tilkøbe de funktionaliteter, som understøtter en effektiv bekæmpelse og sagsbehandling.
- Kommunen vil deltage i erfamøder om de anvendte it-systemer, for at være opdaterede på de nye muligheder, som systemerne tilbyder. Og kommunen vil give input til forbedring af systemerne.

Dialog- og udviklingsmøder samt erfamøder

Sønderborg Kommunes rottebekæmpere, de rotteansvarlige og de ansvarlige leder mødes fire gange årligt til dialog- og udviklingsmøder for at effektivisere indsatsen mod forekomsten af rotter.

Sønderborg Kommune og SONFOR Spildevand afholder dialogmøder hvert kvartal, hvor relevante emner omkring rottebekæmpelse i og omkring kloakker drøftes.

- Kommunen vil afholde dialogmøder med SONFOR Spildevand hvert kvartal.
- Kommunen vil deltage aktivt i regionale og landsdækkende erfamøder på rotteområdet.

Skraldespande

Rotter opholder sig ofte i nærheden af skraldespande, hvor de finder mad og drikke i affaldet.

I forbindelse med projektet om affaldssortering i det offentlige rum, er det oplagt at kigge på skraldespande med indbyggede rottefælder.

- Kommunen vil gå i dialog med Anlæg og Infrastruktur om indkøb af skraldespande med indbyggede rottefælder.

Høsehold og fuglefodring

Rotter ses tit i forbindelse med fjerkræhold. Det skyldes ofte forkert opbevaring af foder, uhensigtsmæssig fodring samt hønsegårde og -huse, der ikke er rottesikrede.

- Kommunen vil løbende informere og vejlede borgerne om rottesikring i forbindelse med høsehold.
- Kommunen vil gå i dialog med byggemarkederne om at informere kunderne om rottesikring af bl.a. hønsegårde og -huse.
- Mange borgere fodrer fugle i haven. Overfyldte foderbrætter og fuglefoder på jorden tiltrækker rotterne.
- Kommunen vil informere og vejlede borgerne om risikoen for rottetilhold ved fuglefodring.

Kolonihaver

Kolonihaver kan fungere som hotel og spisekammer for rotterne. Der dyrkes og opbevares grøntsager, som rotterne kan spise. Huse og skure er tit uden fundament, hvilket gør det let for rotterne at finde bolig.

- Kommunen vil informere kolonihaveejere om rottesikring af deres bygninger og rottesikker opbevaring af deres afgrøder.

Vildtfoderpladser

Vildtfoderpladser, hvor foderet ligger frit fremme kan tiltrække rotter. I perioden 2020 til 2024 er vildtfoderpladser tre gange angivet som årsagen til rottetilhold, så det er ikke et stort problem.

Sønderborg Kommune samarbejder med lokale reguleringsjægere, Jægerforbundet og Naturstyrelsen om regulering af andre skadedyr end rotter, og én gang årligt inviteres alle reguleringsjægere til dialogmøde, hvor der også snakkes om rotter.

- Kommunen vil fortsætte samarbejdet med lokale jægere og informere om rotter og rottesikring på det årlige dialogmøde.

Plan for den kommunale kloakrottebekæmpelse

SONFOR Spildevand foretager kloakrottebekæmpelsen i det offentlige kloaknet, og nogle af deres medarbejdere har R1 autorisation. Dermed har de lov til erhvervsmæssig forebyggelse og bekæmpelse af rotter. Det er kun SONFOR Spildevand, som må montere kloakfælder eller rottespærre i det offentlige kloaknet.

Sønderborg Kommune og SONFOR Spildevand er i gang med at udarbejde en ny spildevandsplan. I spildevandsplanen planlægger SONFOR Spildevand, i samarbejde med Sønderborg Kommune, kloakseparering, renovering af kloaknettet, strømpeforing og nyanlæg af kloakledninger.

Før disse arbejder påbegyndes, bekæmper SONFOR Spildevand forekomsten af rotter i de eksisterende kloakledninger. SONFOR Spildevand bruger bl.a. en fælde, der samtidig fungerer som rottespærre. Derudover bruger SONFOR Spildevand de metoder, som de mener, er mest hensigtsmæssige og som er praktisk mulige i den givne situation.

Privat bekæmpelse

Sønderborg Kommune tillader privat bekæmpelse for rottebekæmpere med både R1- og R2-autorisation i hele kommunen. En R1-autoriseret person har lov til erhvervsmæssig forebyggelse og bekæmpelse af rotter samt etablering af sikringsordninger. En R2-autoriseret person må bekæmpe rotter på egen ejendom. Rottebekæmperne skal være registrerede i Miljøstyrelsens autorisationssystem MAB.

R1 og R2-bekæmpere skal overholde alle Miljøstyrelsens bekendtgørelser, vejledninger og forskrifter for rottebekæmpelse og bekæmpelse med gift.

Sønderborg Kommune kan til enhver tid overtage bekæmpelsen af rotter, hvis den bekæmpelse, der finder sted, vurderes utilstrækkelig.

Udgifter til privat bekæmpelse sker for grundejerens egen regning.

Tilsyn med privat bekæmpelse

Tilsynet med privat bekæmpelse er beskrevet i "Tiltag i 2025 - 27 for at bevare en effektiv rottebekæmpelse"

Tilsyn med sikringsordninger

Firmaer, der udøver R1-autoriseret rottebekæmpelse må indgå sikringsordninger. Ved indgåelse af en sikringsordning skal der udarbejdes en bygningsgennemgang, som skal gentages minimum hvert tredje år. Bygningsgennemgangen skal på forlangende sendes til kommunen.

Udgifter til en sikringsordning sker for grundejerens egen regning.

Tilsynet med sikringsordningerne er beskrevet i "Tiltag i 2025 - 27 for at bevare en effektiv rottebekæmpelse"

Kommunale genbrugspladser

Rotterne opholder sig i haveaffald på genbrugspladserne. Der er nem adgang til mad og der er godt varmt i bunken med haveaffald og nedfaldsfrugt. I de seneste år har bekæmperne været til stede med hund, når SONFOR Affald og Genbrug har flyttet haveaffald på deres genbrugspladser. Og det har resulteret i en del aflivede rotter.

- Kommunen vil fortsat samarbejde med SONFOR Affald og Genbrug om rottebekæmpelse.

Lovgrundlag

Sønderborg Kommune er forpligtet til at foretage en effektiv rottebekæmpelse. Hjemlen findes i følgende love og bekendtgørelser:

- Rottebekendtgørelsen
- Miljøaktivitetsbekendtgørelsen
- Kemikalieloven
- Miljøbeskyttelsesloven
- Dyreværnsloven

Oversigt over tiltag i 2025 - 2027

Emne	Tiltag	2025	2026	2027	Udfører
Giftfri bekæmpelse af rotter					
	Kommunen vil undersøge mulighederne for at bruge drone på svært tilgængelige steder.	x	x	x	Bekæmpere
	Kommunen vil undersøge mulighederne for at bruge en fjernstyret bil med kamera på svært tilgængelige steder.	x	x	x	Bekæmpere
	Kommunen vil holde fokus på at overholde kravet om max syv dage mellem hvert besøg.	x	x	x	Alle
	Kommunen vil fortsat holde fokus på grundejerens pligt til at rottesikre sin ejendom ved at bruge huskeseddel, henstilling, påbud og selvhjælpshandling.	x	x	x	Alle
	Kommunen vil lave en frit lejdekampagne, hvor borgere og virksomheder bliver opfordret til at aflevere ulovlig gift.	x			Myndighed
	Kommunen vil følge med i udviklingen af fælder og bruge dem, der giver mest mening i de aktuelle situationer.	x	x	x	Bekæmpere
	Kommunen vil fortsætte med at bruge rottehund og skydevåben med natsigte, hvor det er nødvendigt.	x	x	x	Bekæmpere
Gentagne anmeldelser og langvarige sager					
	Kommunen vil nedbringe antallet af ejendomme med fire eller flere gentagne anmeldelser med 20 pct.	x	x	x	Alle
	Kommunen vil ikke have sager, der varer over et halvt år.	x	x	x	Alle
Tilsyn med sikringsordninger og privat bekæmpelse					
	Kommunen vil føre tilsyn med sikringsordningerne, når kommunen laver § 8 tilsyn på de tilsynspligtige ejendomme.	x	x	x	Alle
	Kommunen vil føre tilsyn med 10 pct af sikringsordningerne ved de ikke tilsynspligtige ejendomme – cirka 26 ejendomme om året.	x	x	x	Myndighed
	Kommunen vil føre tilsyn med 10 pct af sager med private bekæmpere, hvor der bekæmpes mere end en uge.	x	x	x	Myndighed
Brugerundersøgelser					
	Kommunen vil undersøge, om grundejerne forstår den udleverede huskeseddel, henstillingerne og påbuddene.	x	x	x	Myndighed
Information					
	Kommunen vil opdatere de halvårslige annoncer, så flere borgere bliver bevidste om, at de har pligt til at anmelde rotter.	x	x	x	Myndighed
	Kommunen vil øge antallet af anmeldelser, der kommer ind digitalt til 75 pct	x	x	x	Alle
	Kommunen vil følge op på de halvårslige annoncer med information om rottesikring.	x	x	x	Myndighed
	Kommunen vil lave en større informationskampagne om rottesikring og pligten til at anmelde rotter. Kampagnen bliver som udgangspunkt rettet mod den private borger. Kampagnen er ikke formfast endnu, men der overvejes fx en større artikel i avisen, information gennem kommunens hjemmeside mm.	x			Myndighed
	Kommunen vil opdatere informationsmaterialet om rotter, så det er relevant og i det rigtige design.	x			Myndighed

Emne	Tiltag	2025	2026	2027	Udfører
	Kommunen vil informere landmændene om rottesikring to til fire gange årligt	x	x	x	Myndighed
It-redskaber					
	Kommunen vil holde it-systemer opdaterede og tilkøbe de funktionaliteter, som understøtter en effektiv bekæmpelse og sagsbehandling.	x	x	x	Alle
	Kommunen vil deltage i erfamøder om de anvendte it-systemer, for at være opdaterede på de nye muligheder, som systemerne tilbyder. Og kommunen vil give input til forbedring af systemerne.	x	x	x	Alle
Dialog- og udviklingsmøder samt erfamøder					
	Kommunen vil afholde dialogmøder med SONFOR Spildevand hvert kvartal.	x	x	x	Myndighed
	Kommunen vil deltage aktivt i regionale og landsdækkende erfamøder på rotteområdet.	x	x	x	Alle
Skraldespande					
	Kommunen vil gå i dialog med Anlæg og Infrastruktur om indkøb af skraldespande med indbyggede rottefælder.	x	x	x	Alle
Hønsehold og fuglefodring					
	Kommunen vil løbende informere og vejlede borgerne om rottesikring i forbindelsen med hønsehold.	x	x	x	Alle
	Kommunen vil gå i dialog med byggemarkederne om at informere kunderne om rottesikring af bl.a. hønsegårde og -huse.		x		Myndighed
	Kommunen vil informere og vejlede borgerne om risikoen for rottetilhold ved fuglefodring.	x	x	x	Alle
Kolonihaver					
	Kommunen vil informere kolonihaveejere om rottesikring af deres bygninger og rottesikker opbevaring af deres afgrøder.			x	Alle
Vildtfoderpladser					
	Kommunen vil fortsætte samarbejdet med lokale jægere og informere om rotter og rottesikring på det årlige dialogmøde.	x	x	x	Myndighed
Kommunale genbrugspladser					
	Kommunen vil fortsat samarbejde med SONFOR Affald og Genbrug om rottebekæmpelse.	x	x	x	Bekæmpere

Bilag 1 Krav til handlingsplanens indhold

Krav til kommunalbestyrelsens handlingsplan om forebyggelse og bekæmpelse af rotter, jf. § 5

Handlingsplanen skal som minimum indeholde følgende:

- Overordnede mål for rottebekæmpelsen i kommunen.
- Tildelte ressourcer til rottebekæmpelsen.
- Målelige succeskriterier for rottebekæmpelsen.
- Konkret beskrivelse af tiltag til opnåelse af beskrevne mål.
- Plan for den kommunale kloakrottebekæmpelse og samarbejde med forsyningen om kloakrottebekæmpelse indeholdende beskrivelse af omfang og metoder (fælder, spærrer, kemiske bekæmpelsesmidler mv.).
- Plan for kommunens tilsyn med privat rottebekæmpelse.

I handlingsplanen skal kommunalbestyrelsen, hvor det er relevant, beskrive særlige indsatsområder vedrørende forebyggelse og bekæmpelse af rotter på følgende steder:

- Tilsynspligtige ejendomme, jf. § 8, stk. 1.
- Andre ejendomme end tilsynspligtige ejendomme, jf. § 9.
- Fødevarevirksomheder.
- Kloakker og stikledninger, herunder anvendelsen af kloakblokke og rottespærrer.
- Havnearealer.
- Kommunale genbrugspladser.
- Deponeringsanlæg.
- Vildtfodringspladser.

Sønderborg Kommune
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg
T: 88 72 64 00
E: post@sonderborg.dk
W: sonderborgkommune.dk